

## FIȘA DISCIPLINEI

### 1. Date despre program

|                                       |  |
|---------------------------------------|--|
| 1.1 Instituția de învățământ superior | Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca  |
| 1.2 Facultatea                        | Istorie și Filosofie   |
| 1.3 Departamentul                     | Departamentul de Istorie în limba maghiară   |
| 1.4 Domeniul de studii                | Istorie  |
| 1.5 Ciclul de studii                  | Masterat (MA)  |
| 1.6 Programul de studiu / Calificarea | Cercetarea și valorificarea patrimoniului cultural (în limba maghiară) / Master's degree |

### 2. Date despre disciplină

|  |   |               |   |                        |   |                         |         |
|--|---|---------------|---|------------------------|---|-------------------------|---------|
| 2.1 Denumirea disciplinei              | Arhitectura Renașterii în Transilvania HMM 1205 |               |   |                        |   |                         |         |
| 2.2 Titularul activităților de curs    | Lector univ. dr. Pakó Klára                     |               |   |                        |   |                         |         |
| 2.3 Titularul activităților de seminar |   |               |   |                        |   |                         |         |
| 2.4 Anul de studiu                     | I   | 2.5 Semestrul | 2 | 2.6. Tipul de evaluare | E | 2.7 Regimul disciplinei | DF/obl. |

### 3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

|  |    |                    |    |                       |     |
|--|----|--------------------|----|-----------------------|-----|
| 3.1 Număr de ore pe săptămână  | 2  | Din care: 3.2 curs | 2  | 3.3 seminar/laborator | 0   |
| 3.4 Total ore din planul de învățământ   | 28 | Din care: 3.5 curs | 28 | 3.6 seminar/laborator | 0   |
| Distribuția fondului de timp:  |    |                    |    |                       | ore |
| Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe                                    |    |                    |    |                       | 35  |
| Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren |    |                    |    |                       | 30  |
| Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri                          |    |                    |    |                       | 13  |
| Tutoriat   |    |                    |    |                       | 7   |
| Examinări  |    |                    |    |                       | 12  |
| Alte activități: .....   |    |                    |    |                       |     |
| 3.7 Total ore studiu individual  |    |                    |    |                       | 97  |
| 3.8 Total ore pe semestru  |    |                    |    |                       | 125 |
| 3.9 Numărul de credite   |    |                    |    |                       | 5   |

### 4. Precondiții (acolo unde este cazul)

|                   |  |
|-------------------|--|
| 4.1 de curriculum | <ul style="list-style-type: none"> <li>cunoștințe de bază de istorie și istoria artei</li> </ul> |
| 4.2 de competențe | <ul style="list-style-type: none"> <li></li> </ul>   |

### 5. Condiții (acolo unde este cazul)

|  |   |
|--|---|
| 5.1 De desfășurare a cursului                  | <ul style="list-style-type: none"> <li>Cursul necesită videoproiector.</li> </ul> |
| 5.2 De desfășurare a seminarului/laboratorului |   |

## 6. Competențele specifice acumulate

|                         |  |
|-------------------------|--|
| Competențe profesionale | <ul style="list-style-type: none"> <li>• <b>CP1.</b> Stăpânirea cunoștințelor și a metodologiei fundamentale în domeniul istoriei.</li> <li>• <b>CP3.</b> Abilități pentru cercetări fundamentale și aplicative în domeniul istoriei.</li> <li>• <b>CP4.</b> Competențe de predare în domeniul istoriei (istoria artei, istoria poporului maghiar, științe socioumane).</li> </ul> |
| Competențe transversale | <ul style="list-style-type: none"> <li>• <b>CT2.</b> Utilizarea performantă a gândirii critice, reflexive, speculative, aplicative.</li> <li>• <b>CT6.</b> Abilități pentru cercetarea științifică.</li> <li>• <b>CT9.</b> Capacități de comunicare și de lucru în echipă.</li> </ul>  |

## 7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

|                                       |   |
|---------------------------------------|---|
| 7.1 Obiectivul general al disciplinei | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Obiectivele arhitecturii renașcentiste transilvănene reprezintă un segment important al patrimoniului cultural, astfel că interpretarea acestora oferă repere importante pentru abordarea unor probleme mai generale legate de patrimoniul construit transilvănean.</li> </ul>   |
| 7.2 Obiectivele specifice             | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Cursul <b>Arhitectura Renașterii în Transilvania</b> propune o analiză critică a literaturii de specialitate privind arhitectura și arta transilvăneană în secolele al XVI-lea și al XVII-lea. Caută să familiarizeze cursanții cu principalele probleme ridicate de cercetările de până acum, de condiționarea socială, economică și geografică a fenomenelor arhitecturale, cu influențele străine, mai ales italiene și central europene asupra evoluțiilor din Transilvania.. Prin trecerea în revistă sistematică a monumentelor și ansamblurilor relevante caută să ofere metode de cercetare și de interpretare general valabile în abordarea problemelor ridicate de problemele specifice ale arhitecturii. Prin analiza sistematică a obiectivelor arhitecturale urmărim să familiarizăm studenții cu metode generale de cercetare și interpretare ale arhitecturii.</li> </ul> |

## 8. Conținuturi

| 8.1 Curs   | Metode de predare                                   | Observații |
|--|---|------------|
| 1. Introducere. Noțiunea de “Renaștere transilvăneană”. Istoriografia problemei. Periodizare.  | Prelegerea participativă, expunerea, exemplificarea |            |
| 2. Cadrul istoric. Voievodat și principat. Cadrul geografic. Instituțiile și elita politică a principatului. Comitate, orașe, scaune. Peregrinii epocii, mode și modele artistice. Programe arhitecturale. | Prelegerea participativă, expunerea, exemplificarea |            |

|   |   |  |
|---|---|--|
| 3. Începuturile. Puterea centrală, centrele episcopale.   | Prelegerea participativă, expunerea, exemplificarea |  |
| 4. Arhitectura oraşelor. Fortificaţii   | Prelegerea participativă, expunerea, exemplificarea |  |
| 5. Arhitectura oraşelor. Clădiri publice, locuinţe, interioare.   |   |  |
| 6. Revoluţia militară şi arhitectura cetăţilor.   | Prelegerea participativă, expunerea, exemplificarea |  |
| 7. Reşedinţa de la Alba Iulia a principilor Transilvaniei.  | Prelegerea participativă, expunerea, exemplificarea |  |
| 8. Arhitectura reşedinţelor nobiliare în perioada de tranziţie.   | Prelegerea participativă, expunerea, exemplificarea |  |
| 9. Teoria arhitecturală italiană şi programele arhitecturale ale castelelor din prima jumătate a secolului al XVII-lea. | Prelegerea participativă, expunerea, exemplificarea |  |
| 10. Castelele din cea de-a doua jumătate a secolului al XVII-lea. Interioarele, grădini.                                | Prelegerea participativă, expunerea, exemplificarea |  |
| 11. Conacele din epoca Renaşterii.  | Prelegerea participativă, expunerea, exemplificarea |  |
| 12. Arhitectura ecleziastică.   | Prelegerea participativă, expunerea, exemplificarea |  |
| 13. Meşteri străini pe şantierele transilvănene.  | Prelegerea participativă, expunerea, exemplificarea |  |
| 14. Meşteri autohtoni.  | Prelegerea participativă, expunerea, exemplificarea |  |

## Bibliografie

- B. Nagy Margit, *Reneszánsz és barokk Erdélyben*, Bukarest, 1970.
- B. Nagy Margit, *Várak, kastélyok, udvarházak. Ahogy a régiek látták*, Bukarest, 1973.
- Balogh Jolán, *Az erdélyi renaissance*, vol. I, Kolozsvár, 1943.
- Balogh Jolán, *Kolozsvári kőfaragó műhelyek. XVI. század*, Budapest, 1985.
- Balogh Jolán: *Olasz tervrajzok és hazai későrenaissance épületeink*, în: *Magyarországi reneszánsz és barokk*. Red. Galavics Géza, Budapest, 1975.
- Balogh Jolán: *Varadinum. Várad vára*, vol. I–II, (*Művészettörténeti Füzetek 13/1–2*), Budapest, 1982.
- Hajnóczi Gábor, *Az ideális város a reneszánszban*, Budapest, 1994.
- Kovács András, *Késő reneszánsz építészet Erdélyben. 1541–1720*, Budapest–Kolozsvár, 2003 (2006).
- Kovács, András, *Arta în Transilvania în secolele XVI–XVII*, în: *Arta din România. Din preistorie în contemporaneitate*, (*Civilizația Românească*, vol. 10, coord. acad. Victor Spinei), ed. acad. Răzvan Theodorescu-acad. Marius Porumb, vol. I, Ed. Academiei Române-Editura Mega, București-Cluj, 2018, pp. 511-592.
- Mikó Árpád, *A reneszánsz Magyarországon*. Corvina [Budapest, 2009].
- Mikó Árpád, *Báthory István lengyel király és a reneszánsz művészet Erdélyben. 1576–1586*, *Művészettörténeti Értesítő* 37/1988.
- Mikó Árpád, *Gótika és barokk között. A reneszánsz művészet problémái a kora újkori Magyarországon*, în: *Mátyás király öröksége. Késő reneszánsz művészet Magyarországon (16–17. század)*, vol. II, Budapest, 2008. pp. 115-146.
- P. Kovács Klára, *Bastion-system Fortification in the 16th Century Transylvania*, In: *Studies in the History of Early Modern Transylvania*, ed. Kovács Kiss Gyöngy, New York, 2011, (*East European Monographs*, no. 786), pp. 359-395.
- P. Kovács Klára, *Fortress-Building in 16th-Century Transylvania. The Recruitment of Labour Force*, *Transylvanian Review*, 21/2012, Supplement no. 2, pp. 163-181.
- P. Kovács Klára, *A Szamos menti új vár. Szamosújvár a 16–19. században*, Budapest, 2019.

P. Kovács Klára, Erdély „legfranciásabb” kastélya? A küküllővári Bethlen–Haller-kastély, In: Arte et ingenio. Tanulmányok Kovács András hetvenötödik születésnapjára, coord. Gálfi Emőke, Kovács Zsolt, P. Kovács Klára, Budapest–Kolozsvár, 2021, pp. 541-559.  
 Sebestyén, Gh(eorghe)–Sebestyén, V(ictor), Arhitectura Renașterii în Transilvania, București, 1963.  
 Sebestyén, Gheorghe, O pagină din istoria arhitecturii României. Renașterea, București, 1987.

### 9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

- dezvoltarea abilităților de comunicare
- dezvoltarea capacității analitice
- interdisciplinaritate
- cunoașterea terminologiei de specialitate în limba de predare și într-o limbă de circulație

### 10. Evaluare

| Tip activitate  | 10.1 Criterii de evaluare  | 10.2 metode de evaluare | 10.3 Pondere din nota finală |
|---|--|-------------------------|------------------------------|
| 10.4 Curs   | Cunoașterea temelor predate la curs și pe baza bibliografiei obligatorii | Referat, examen         | 50%                          |
|   | Calitatea științifică a exprimării în scris                              | Referat, examen         | 25%                          |
|   | Participarea activă la cursuri   | Prezența activă         | 25%                          |
| 10.5 Seminar/laborator  |  |                         |                              |
| 10.6 Standard minim de performanță  |  |                         |                              |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>• Participarea la min. 75% din cursuri</li> <li>• Prezentare uniu referat și obținerea unei note de trecere (minim 5) la evaluarea acestuia.</li> <li>• Examen scris și obținerea unei note de trecere (minim 5) la evaluarea acestuia.</li> </ul> |  |                         |                              |

Data completării

Cluj-Napoca, 01.05.2024.

Semnătura titularului de curs

Lect. univ. dr. Pakó Klára

Data avizării în departament

Cluj-Napoca, 12.05.2024

Semnătura directorului de departament

Conf. univ. dr. Nagy Róbert-Miklós